



## **Conciones, Siue Conceptvs Theologici Ac Praedicabiles, In Omnes Totivs Anni Dominicas**

Opvs Novvm Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue]  
Scriptoribus plenißimum, cum occurrentium fidei controuersiarum  
tractatione.

De Sanctorum Festiuitatibus Annitotius - Nvnc Demvm Integre Svppleti,  
Concionibus per octauam Vener. Sacramenti suo ordine intersertis

**Besse, Pierre de**

**Coloniae Agrippinae, 1620**

In Festo Purificationis B. Mariæ Virginis. Postquam impleti sunt dies  
purgationis, &c. Luc. 2. 1. De vi & efficacia humilitatis. 2. De Virgine  
purificata. 3. De Simeone & compare turturum. 4. De ...

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56205](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56205)

bi nominibus maneam deuinctus. O Virgine concionantium Dux, Doctorum tutela, Philosophorum magistra, laudum mearum sacrificium benigno hodie vultu accipe, tuisque feruentibus precibus mihi impetra, vt cum totum hoc opus ad illius, cuius tu mater es, gloriam tendat, ipse auctor omni vana gloria exclusa, & agnoscens omnia cœlo descendere, suisque quoque salutem operetur, non verò damnationem incurrat, *Ne cum alijs, iuxta Apostolum, predicauerit, ipse reprobus efficiatur.* Nunquam hoc est mihi quæso accidat infortunium, sed eam quam alios docui viam insistam, viam scilicet quæ ad æternam beatitudinem conducit, cuius nos, qui omnia nutu suo temperat, & in sæcula sæculorum viuunt DEVS, compotes reddat.

## AD LECTOREM.

*Aduerte, Lector amice, hanc de tribus Regibus Concionem habitam sub Aduentus finem, atque eo die, quo Prædicator valedicere, & gratias agere solet Auditoribus suis.*

## IN FESTO PURIFICATIONIS B. MARIAE VIRGINIS.

## Partitio.

- I. De vi & efficacia humilitatis.
- II. De virgine purificata.
- III. De Simeone & compare turturum.
- IV. De oblato Iesu.
- V. De offerente matre & Simeonis iubilo.

*Postquam impleti sunt dies purgationis Mariæ. Luc. 2.*

## FIGURA.

**C**UM Anna, mater illa Samuelis, quæ de numero illustrium veteris Testamenti matronarum fuit, prius sterilis, filium diuinitus impetrasset; obtulit illum Domino, vt seruiret ei in ministerio templi omnibus diebus vitæ suæ; simulque cum oblatione filij, vitulum in gratiarum actionem

*Bess. de Sanctis.*

immolauit. Hodierna porro die videas hinc non Annam, sed Mariam matrem Iesu Christi templum ingredientem; quæ concepto præter naturæ ordinem filio, eundem hodie in templum defert, Patri æterno oblatura, atque vna cum oblatione prolis, parturiturum, vt lex præscribat, offert in sacrificium. Hoc est mysterium, quod totus hodie terrarum orbis demiratur, in eo namque senes cantant, viduæ prophetant, luminaria resplendent, & cuncta vndeque musica & cantu perstreperunt. Quare, age, anima, vt rem tam admirabilem pro dignitate dicendo explicare queas, accede ad lucidam illam lampadem, recurre ad splendidum illum mundi solem, qui quidquid est, radijs illustrat, & cuius splendore omnia coruscant. At ne fortassis magnitudo illa luminis & splendoris aciem tibi oculorum præstinguat, ac quandam veluti caliginem solares illi radij visui superinducant, ad Lunam potius properandum est, & prius Maria salutanda, cui cum Angelo dicamus:

## AUE MARIA.

Fuit olim non modica inter tres Persicos purpuratos in atrio Darij Regis contentio, quidam ex omnibus, quæ in mundo existunt, videretur esse fortissimum. Primus esse dixit vinum, quod summos æque atque infimos, diuites simul & pauperes sibi subiiciat. Cui refragatus secundus asseruit, omnium fortissimum esse Regem, qui quidquid est, viarum potentiaque concutiat & percellat; cuius verba instar legum habenda sint; cuius voluntas secretum; & cuius vel minimus nutus, præceptum. Tertius verò, qui Zorobabel fuisse perhibetur, dixit esse mulierem, at fortiorem his omnibus unicam esse veritatem; quippe qua nihil in mundo aut fortius, aut potentius inueniri queat; *super omnia autem vincit veritas.* Verùm vestra mihi venia, viri Persæ, liceat in hunc disputationis campum ingredi; sinite me meum quoque symbolum in medium profere; nondum, mihi credite, vestrum aliquis scopum tetigit, nemo veritatem adhuc reperit. Equidem fortissimam omnium esse dixerim humilitatem. Illa, illa namque est, quæ Reges potest.

I.  
*Ejdr. 1.*  
Contentio  
inter tres  
Persicos  
Optimates.

M

ten-

Humilitas omnium fortissima. tentissimos edomat, diabolos coerct, de Angelis triumphat, Deo arma è manibus eripit, eumque superat, ac denique mori cogit.

3. Reg. 20. An non Benadad Regis Syriae nuntij, vili sacco & cilicio induti, Achab Regem humilitate flexerunt, quem armis superare nequiverant; & eum, qui nihil nisi sanguinem, mortem & exitum præ furore & rabie spirabat, an non hac agendi ratione mansuetum reddiderunt? David in corde contrito in terram prostratus, Angelum, qui ferro & gladio in populum crudelissime sauebat, exanimavit. Iob sedens in fimo, seseque deiciens, satanam insultantem devicit & prostravit. Impius Rex Achab se se coram Domino humilians, eidem multa mala interminati, arma violenter quodammodo è manibus eripuit. An non & te, ô Deus meus! eadem illa humilitas mori coegit, de quo scribitur: *Humiliauit semetipsum factus obediens usque ad mortem*. Vere admiranda trophæa! Nil est ô humilitas, quod cum tua fortitudine aut potentia queat comparari. Quemadmodum enim

2. Reg. 24. Arithmeticoorum, ex se nullum proflus constituit numerum, at alijs numeris appositum eos facit denos, vicenos, centenos, imò & mil lenos. Ita quoque & ipsa ex te quidem nihil es, instar zero; verum ubi te operibus nostris semel accedere contigerit, mox ijs pondus & pretium incomparabile addis. hinc ait Apostolus, *Pondus humilitatis nostræ*. tu quippe eadem præter naturam recta ad celum subleuas, ut vitam æternam promereatur.

3. Reg. 21. Non inelegerant sanè crinibus Samsonis etiam comparari possit humilitas: omnis fortitudo & robur inuicti illius ducis, si forte meminisset, quibus Philisthæos expugnabat, in crinibus sita erant; quibus tamen nihil est in homine, aut vilius, aut imbecillius. Ita quoque omnis animæ nostræ potentia & virtus, qua demones expugnamus, & sternimus, in sola humilitate sita est, cum nihil tamen in mundo aut contemptum egue aut abiectum. David adolescens, armis & lorica regia grauatus potius, quam indutus, ingentem illam molem, spiritum illum gigantem

Phil. 2. non potuit expugnare, & Saulis generis fieri: verum inermis penitus in aciem procedens, sola funda & lapidibus armatus, pastorio amictus habitu, & Goliath superavit, & gener Regis factus est. Fuit hoc, Auditores, fuit insigne huiusce humilitatis præsegiū, præsegiū inquam, è quo liquido appareat, nos armis & insignibus mundanis indutos, superbia seilicet, vanitate, & ambitione infernales illos gigantes minimè vel oppugnare, vel expugnare, aut etiam filios Dei fieri posse, verum humilitatis armis circumdatos, vtrumque facile nulloque negotio consecuturos.

O sancta & diuina humilitas! etiam sublimius multò te efferam, & maiori te etiam præconio celebrabo: te namque sentium fulmina, ignes, tempestates & tonitrua. Et enim ferunt ut plurimum, sicuti olim cecinit Horatius, *summos fulmina montes, Excelsa grauiore casu decidunt turres*; valles autem camporumque planities intacta relinquuntur. Ad eundem planè modum, diuinorum iudiciorum fulmina, sublimia illa superborum capita (qui mundi huius montes fastigiaque verè nominari possunt) frequentissimè feriunt, humiles autem & dimissè de seipsis sentientes, intactos prætereunt. Atque hoc ipsum est, quod insignis ille Philosophus AEsopus olim petenti, quid super æthereos orbis Iupiter ageret, respondit, *Excelsa, inquit, humiliat, & extollit humilia*. Haussit id forsitan sacris è libris AEsopæ, in quibus scriptum legimus, *Deposuit potentis de sede, & exaltauit humiles*. Item *Excelsus Dominus, & humilia respicit, & alta à longè cognoscit*. Et alio loco: *Superbis Deus resistit, humilibus autem dat gratiam*.

Succinum, rerum naturalium scriptores omnia festucarum genera ad se attrahere perhibent, excepto basilico, herba scilicet, quæ Capitalis vulgò nominatur, quæ caput & cerebrum fumosis exhalationibus opplere consuevit. Saccinum dicere poterimus Deum, nos ipsos verò festucas: trahit nos quidem supernaturale illud succinum ad se, suæque dona, virtutes thesaurosq; gratiarum omnibus communicat, ac veluti prodigit, non tamen superbis, qui sunt instar basilici huius, qui que caput inanibus ambitionibus

Preclarum veteris Philosophi apophthegma. Luc. 1. Psalm. 137. Luc. 4.

Mira succini natura. Scalig. exerc. 140. an. 12.

Judic. 19.

nis, pravorum affectuum, vanitatum inaniumque desideriorum fumis oppletum habent.

Parabola  
veteris a  
anachoretæ.

Narrat Oauphrius vetus ille Anachoretæ parabolam, quæ huic rei optimè visâ est quadrata: Arbores scilicet olim de feritate hominum, quotidie sese amputantium, & ne altius excreverent, impediuntium, expositulantes, concilium inter se coegisse, quo ratio aliqua statueretur, qua huic malo remedium adhiberi, atque huic feritati occurrere in tempore, opportuneque posset. Cùm iam omnium sententiæ rogarentur, & quid quæque faciendum decrevisset, exquiretur, ecce tibi aliquam è sublime nutantibus cedris Libani, velut cæteris eminentiorem assurgere, communiq; omnium voce demonstrare, nullum ad hominum feritatem impediendam, & res suas in tuto collocandas, præstantius remedium excogitari aut suggeri posse, quam si arbores omnes communi voluntate ligas denegarent, è quibus manubria securium edolerent: cùm enim illæ manubrijs caruerint, arbores ab hominibus non amplius amputandas. Audita est hæc cum silentio & stupore vaiverfarum: illis autem ob tam inexpectatum consilium in admirationem raptis, ecce tibi ex angulo adrepentem exiguum quendam rubum, qui in locis humilibus dumosisque succreuerat, quiq; silentium indicendo, audiri postulabat: Ne pergite, inquit, ulterius o sociæ: neque enim tam è re nostra hæc cedri consilium, quam fortasse arbitramini. Nam ab hominibus quidem securæ esse poterimus, securibus manubrijs iam carentibus: at à fulmine tutæ quomodo erimus? Non est, mihi credite, melior aut præstantior, ad libertatem nostram obtinendam, nos ipsas ab hominum violentia defendendas, homines simul & cœlum eludendum ratio, quam non adè sublime crescendo caput efferre, at per terram potius serpere. Diuinum planè consilium, quod animabus nostris optimè conueniat: ipsæ namque sunt plantæ, plantatæ in domo Domini, in atrijs domus Dei nostri: demones eas amputant & sciunt, nec non omni ratione destrunt & euellunt. Ad hanc itaque rabiem, ad hanc feritatem immanitatemque superandam va-

cuni profectò consilium est, non adè sublimè excrecere, aut sese superbiendo efferre, at humilia potius ubique sectari. Vide licet hoc ipsum est, quod in Euangelio toties Dominus consulit: *Discite à me, quia mitis sum, & humilis corde.* Discite à me, vt explicat Augustinus, non mundos è nihilo creare, non mortuos ad vitam reuocare, miracula patrare, sed humilitatem toto animo amplecti.

Idè autem humile hoc & exiguum de humilitate loquens fundamentum posui, quod hodiernæ diei Euangelium nihil nisi humilitatem spiraret: videbit s namque hic duo infania humilitatis exempla, qualia, audacter dixerò, in mundo nunquam visa aut audita, vnum in matre, & alterum in filio. Mater ipsa purior, mundior, imò perfectior angelis, seie legi Purificationis, ac si de numero immundarum fuisset, subiicit. O admirabilem humilitatem! filius autem legislator, & conditor, lege omni superior, legem seruat, sinit se offerri, & vt mancipium diuendi. O duplicem humilitatem! *Postquam impleti sunt dies Purificationis Mariae.* Primò verò de humilitate matris, ac deinde filij eius Iesu Christi verba faciemus.

Quod ad primum quidem spectat: Contemplor hic in limine Euangelij Virginem explero quadraginta dierum tempore, quos in stabulo Bethleemico permanerat, templum Hierosolymis intrantem, dilectum filium, *speciosum forma præ filijs hominum,* vni gestantem, quo eundem Deo præsentaret, & sacrificium simul ad purificationem offerret. Memineritis oportet, Auditores, inter cæteras leges ceremoniales Iudæorum & legem fuisse de foeminis, quæ peperissent; vt nimirum ea, quæ mascululum peperisset, septem diebus hominum consortio abstineret; eo quippe tempore immunda habebatur; & octauo deinde die circumcideretur infans, ipsa verò triginta tribus diebus domo maneret inclusa, nec sanctuarium intraret, donec impleverentur dies purificationis. Quo tempore euoluto, filium ad templum portabat, ac sacrificium Deo pro se offerebat. Lex exstat Leuitici 12, capite: *Mulier quæ suscepto semine peperit masculu-*

Matth. 11.  
Aug. serm.  
10. de verb.  
Dom.

Luc. 2.

II.

Psal. 44.

3. Reg. 10.

M 2

610

Isa. 133.

Figura, quibus in-  
troitus Vi-  
ginis in te-  
plum de-  
claratur.  
Prou. 31.

3. Reg. 8.

Gloriosa igitur Virgo huic se legi vltro subiiciens, cum iam quadraginta e beato suo partu dies templo abstinuisset, hodie-  
na die templum, hostiam pro purificatione sua oblatura, ingressa est. Hodie potens illa Regina Saba, de longinquis regionibus veniens, post omnes Prophetas scilicet, post Patriarchas, post Reges Iuda, intrauit palatium Salomonis, omni diuitiarum & aromatum genere onusta, filia quidem multa congregauerunt sibi diuitias, at tu Reginarum filia, ac filiarum Regina, deferens pretiosam illam margaritam Euangelicam, Redemptorem scilicet mundi Iesum Christum, supergressa es vniuersas. Hodie scilicet splendida illa Luna, quae quadraginta dierum spatio veluti eclipsi quadam laborans, inter paleas, in stabulo, ad praesepe Bethleemiticum, obsecra delituerat, completam sese iam & perfectam in medio templi demonstrauit. Hodie Arca illa foederis, quae tanto tempore in castris sub tentorijs & papillionibus inter Philistaeos habitauerat, in tugurio inquam & stabulo, interque animalia ad templum Salomonis delata est, & super alas Cherubim collocata.

Agite nunc animae, animae inquam sanctae, comitemini Virginem ad templum properantem, pijs deuotionis passibus eam stipantes. Videte obsecro, quanta humilitate, quantaque paupertate filium, suumque simul conditorem vlnis gestet: considerate, inquam, attentius, & ad incomparabilem illam animi submissionem, voluntariamque illam purificationem defixi obstupefcite. Non aliter legi se subiecit, ac si de numero immundarum foret, quae nullam tamen ex partu maculam contraxerat.

Quid agis, o virgo, o nimium humilis virgo: quid cogitas? tene hisce legibus subijci? tene foeminis peccatrici bus commiseri? Michol quidem filia Regis, petulantia quadam muliebri, Dauid Regi indumentis regalibus exuto, ac plebi commisso, ante Arcam Domini saltitanti insultauit, at Synagoga, subsannans nimirum illa Michol, longe maiore cum ratione te exhibilare poterit, vbi te vestimentis regijs innocentiae & iustitiae indutam, ab alijs mulieribus non viderit discrepare, seruando scilicet puri-

ficationem & sacrificium coram Arca foederis, nempe humanitatem filij tui offerendo.

Tradunt Auctores, o virgo beatissima, Iuliam Augusti Caesaris filiam, cum quodam tempore admonita fuisset, vt fastum deponeret, superbiam exueret, ac fucum mundamque muliebrem eliminaret, patrem quippe intolerabilem illum ornatum diutius ferre non posse, magna proteruita & arrogantia respondisse: Pater non amplius meminit se Caesarem esse, cuius nutum totus orbis veneratur: at ego memini me Caesaris filiam, ac proinde primam omnium, quae in mundo sunt reginam: quare aequum est, vt quae sim, exterius quoque demonstrarem. At tu, virgo beatissima, in finitibus partibus Iuliam hanc & nobilitate, & dignitate antecellis, fuit illa quidem Caesaris filia, tu vero mater & sponsa Dei,

quae diuini incedis Regina, Deiq. Virg. 1. En.  
Et soror & coniux.

Atque haec cum ita sint, filius tamen tuus se circumcissioni vt peccator, & tu te purificationi, vt peccatrix subijcis. Ille se Deum esse oblitus est, & tu te Dei matrem. Verè tibi, o Virgo, ait praecclare D. Bernardus, non opus fuit purificatione, sed nunquid filio tuo circumcissione?

Nunquid, o superbiens anima, ad tantae submissionis intuitum erubescis? tu quae nihil es, & merum nihil, te te effers, iactas, & caelo caput conaris inferre: & ecce, Virgo haec, quae omnibus praecellit, demittit se, humiliat se, & vsque ad infimum sese deiecit? Tu quae peccatis es immerisa, & quotidie clamas, Et in peccatis concepit me mater mea, superbis, & ecce, quae sine vlla sit macula, de qua totus orbis canit, Totā pulchra es amica mea, & macula non est in te, se vilissimam facit.

Obstupeo humilitatem tuam, o verè beata, & nullies beata Virgo, laudo & deprædico pietatem, sed offendit me non nihil isthaec tua purificatio. faciant hoc filiae Adam, faciant id mulieres immundae, faciant hoc foeminae peccatrices: te verò Reginam Angelorum, Matrem Dei, in o ipsam puritatem hocce facere, praeter omnem rationem est. Nullo vaquam peccati nauo aut  
venia,

Figurae que  
declarent  
Virginem  
a peccatis  
semper im-  
mune vi-  
xisse.

venialis, mortalis, etiam originalis, animam  
ô Virgo coinq. unasti: quid ergo tibi cum hac  
purificatione: Vixisti semper instar Salaman-  
drae inter flammâs peccatorum perpetuo ver-  
sata, & tamen absque vtilatione vel minima,  
ad quid igitur hac purificatio? Fuisisti semper  
viridis sacra illa laurus, eterno dedicata numi-  
ni, quæ nullo vnquam peccati fulgure vel mi-  
nimum tacta est: ad quid igitur hæc purifica-  
tio? Fuisisti arca illa Noe, arca scilicet Iesu  
Christi, quæ super vadas diluuij originalis  
semper natitavit, nec vnquam in peccatorum  
oceanô naufragium passa est: quid ergo neces-  
se fuit purificari?

Quam bene de te, ô Virgo, dilectus tuus di-  
xit, *Sicut lilium inter spinas, sic amica mea in-  
ter filias*, cum te lilijs semper candentibus, cæ-  
teras vero filas spinis pungentibus assimilat,  
aperte demonstravit, cæteras creaturas rubos  
esse, quarum peccata spinarum instar pungat:  
te autem solam lilium esse, quod instar niuis  
semper candet, iucundum semper odorem spi-  
rat, in medio spinarum illa summa manet: & quod,  
paucis vt dicam, in medio peccatorum sine  
peccato perseverat. Insigne plane hoc est en-  
comium. Quid igitur tibi purificatione op-  
us est?

Psal. 150.

Stellæ & sidera, quæ in firmamento defixa  
sunt, nunquam eclipsim patiuntur. Tu autem,  
ô Virgo, hocce est firmamentum virtutis diui-  
nae, de quo olim regius cecinit vates: *Laudate  
Dominum in sanctis eius, Laudate eum in fir-  
mamento virtutis eius*: cuius virtutem & splen-  
dorem peccata nunquam obscurare poterunt.  
Ipsa enim olim aliquando dixisti: *Non dū  
erant abyssi, & ego iam concepta eram*. Per quas  
abyssos mortem, peccatum, damnationemque  
æternam denotabas. Ante hæc omnia tu eras  
concepta, & tamen absque macula, & peccati  
nauo cum sis, purificari postulas?

Prov. 8.

Quid vero ô Simeon, tu qui doctorum es  
sacerdos & doctor sacerdotum & legis, hodie  
na die Virginem hanc legi tuæ subijcis? Quo-  
modo communem cæteris mulieribus sortem  
eam subire cogis? An ignoras lege hæc Virgi-  
nem nostram non comprehendit: loquitur illa  
de conceptione secundum communem natu-  
ræ ordinem, & quæ semper reliquæ mulieres  
concipere consueverunt: at talis Virginis no-  
stræ conceptio non fuit: vt pote quæ nec succ-

pto semine, nec quæ commixtionem vitalem,  
sed spiritu S cooperante mater facta est. Om-  
nia namque in illa p. a ter naturæ ordinem,  
nova quadam ratione, mirabili & diuino quo-  
dam modo, contigerunt. An non etiam mem-  
inisti, ô sacerdos & Pontifex, figurarum,  
per quas Propheta illi tui nostram hanc Vir-  
ginem præsignarunt? Equidem tibi eas, si for-  
sitam effluxissent, in memoriam reducam.

Præcepit olim Deus Moyfi, vt arcam de li-  
gnis incorruptilibus fabricaret, ac mundilli-  
mo eam intrus & foris auro circumvestiret. demonstra-  
Hic, hic porro vides arcam è corpore & anima tur virgine  
peccato corruptioniq; minime obnoxia com-  
pactam, caritate circum undique coopertam: a peccatis  
& audebitne illam legi purificatiõis include-  
fuisse.

III.

re? Salomon thronum construxit eburneum, *Exod. 25.*  
grandem nimis, eumque auro splendidissimo *3. Reg. 10.*  
vestiuit, cui, vt sacræ literæ perhibent, nihil to-  
to terrarum orbe simile vnquam extitit, aperi-  
iam oculos tuos Simeon, & contemplare ma-  
gnificum hunc thronum non Regis Salome-  
nis, sed Regis Regum Iesu Christi, non aliun-  
de quam ex eboris puritatis, virginitatis & in-  
nocentiæ compactum: cui simile nihil orbis  
vnquam vidit: *Nec primam visa est similem,  
nec habere sequentem*: interea tamen eam le-  
gibus & cæremonijs tuis audes comprehendere,  
& Anne oblitus es magnum illum Orientis  
Monarcham. Assuerum de reo quodam pub-  
lico omnes virgines & puellas forma specio-  
sas per vniuersas regni sui prouincias conquiri  
iussisse, atque inter cæteras puellam Esther, de-  
coram facie, & pulchritudine nimis, de stirpe Israel,

Esth. 2.

à Mardocheo auunculo diligentissime edu-  
catam, ad Regem perductam fuisse; cuius pul-  
chritudo & venustas adeo Regi placuit, vt gra-  
tia in eius conspectu inuenta, ab eo in vxorem  
adoptata fuerit, eiusque capiti diadema regni  
imposuerit: inq; eius gratiam & Mardocheum  
à morte & omnem populum Iudaicum ab in-  
ternectione liberarunt. Ecce tibi hic eam ipsam,  
Propheta sanctissime, quam figura præsigna-  
uit: contemplare formosam hanc Esther, quæ  
inter omnes filias, quotquot à mundi primor-  
dio hæctenus fuit, ita oculis diuini illius, il-  
lus veri & æterni Assueri, sola complacuit,  
vt eam ipsam in sponsam ac reginam adopta-  
uit. Erit, enim eadem illa, quæ hominem perdi-  
tum, alterum scilicet Mardocheum & natu-  
ram hu-

M 3 ram hu-

ram humanam, id est, eius populum, ab interitu vindicabit: & tu ab illa ipsa, o Simeon, purificationis debitum audes deposcere?

Non est porro, Auditores, his ita rapine necesse, quin animos vestros ad noua adhuc & maiora etiam audienda praparetis: iam enim alia, & nondam audita humilitatis opera, quae virgo nostra praestitit, declarabo. Cum iam illa templum intrasset (quia lege decretum erat, vt ditiores agnum annuicium in sacrificium offerrent, pauperes vero duos turtures, aut duos pullos columbarum) ipsa, quae paupertatis erat studiosissima, de pauperum numero sese reputans, duos turtures in sacrificium obtulit. Quid agis, o Virgo? anne hoc sacrificium te dignum, dignum Fide, & dignum Deo? vbi iam thus illud est, vbi illa myrrha, vbi denique aurum illud, quod tibi ad praesepe Magi obtulerunt? Dedit o Virgo centum talenta Anaxarcho Philosopho Alexander Macedo, ob id solus, quod Alexander esset. Hecatombas dijs obtulit Pythagoras, vnica tantum figura Mathematica inuenta: Salomon, vnus e maioribus tuis ipsa dedicationis templi festiuitate immolauit Domino bouum viginti duo milia, & ouium centum viginti milia: & tu in tam felici & festiuo omine, in oblatione, inquam, primogeniti tui, Mater Dei cum sis, par turturum offeres? o rem nouam & inauditam! o insigne miraculum! o humilem inopiam! o inopem humilitatem!

3, Reg. 3.

Quid turtures significant, quos Virgo obtulit. Psal. 118.

Gen. 2. Luc. 13.

Vos porro turtures quid denotatis? nescio turtures a casta turture offerri debere: scio etiam agnos & bestias terrae ab hominibus terrenis immolari: at prolem caelestem & diuinam animalia decebant caelestia, & huiusmodi ei quadrabant turtures. Quin & alia non mediocria mysteria denotatis auiculae: tu modo reuelo oculos meos Domine, & considerabo mirabilia de lege tua. Quando enim vos, o casti turtures, a Virgine ad tui purificationem oblatos considero, statim mihi connexionem illam duarum in vna hypostasi naturarum, quas Virgo in vtero gestauit, vt in arbore crucis ac scelerum nostrorum expiationem, & totius mundi redemptionem offerrentur, in memoriam reuocatis. Quin & pulchre illius Rebeccae, quae geminos vno concludit vtero, memoriam reuocatis: ac mihi statim in mentem reducat, hanc esse pauperem illam viduam, quae

duobus oculis, hoc est, duabus naturis in Gen. Num. 17. zophylacium templi coniectis, magis laudata est, quam potentes illae feminae magnas opes thesaurosque offerentes. Quin & amplius significatis; etiam hic tenam illam promissionis adesse, in qua tandem aliquando praecclarus ille & ingens redemptionis nostrae botrus colligeretur, quem in veste duo viri, hoc est, naturae, humeris portauerunt, botrus inquam, qui crucis postea torculari exprimendus immensi pretij nectar exsudabat. Itē vos nunc turtures, iam enim multa satis mihi mysteria aperuistis: iam tempus est, vt hinc vos auoletis, & ego me ad alterum concionis membrum conuertam.

Altera quoque apud Iudeos lex erat, vt omne primogenitum Deo offerretur & consecraretur, cuius legis verba Exodi 13. scripta reperiuntur, Sanctifica mihi omne primogenitum qua de primogenitis, qua de hominibus quam de iumentis, &c. Inde Exod. 12. porro lex ortum habuit, quod scilicet Angelo vna nocte omnes Aegyptiorum primogenitos percutiente, soli Hebraeorum, diuino beneficio immunes seruari sint. Itaque Christus mundi, vt gallice dicam, Delephinus, Mariae & omnium creaturarum primogenitus, vt Paulus eum vocat, non aliter huic sese legi voluit subijcere, quam mater legi praeteritarum: atque ideo eum mater hodie in templum Deo Patri eundem oblatura portauit.

IV.

Lex anti-

qua de pri-

mogenitis.

Exod. 12.

Ephes. 1.

Iesu bone, decus & princeps humilium, an non satis est & plurtquam satis est, te homine nostri causa factum esse? in paupertate natum, in stabulo loco palatii cominoratum, in praesepe loco coenopaei reclinatum, & ipsa annata pro focijs & domesticis tuis habuisse? denique in illa tua tenella saetula humi recubuisse? an non hoc inquam satis est? anne haec adhuc oblatio faciēda restabat? Anne hoc vnum tibi ad praecipuum adimplendum deerat? Peccantium est, seruorum est, mancipiorum est, hisce colunt legibus subijcere, non qualem te reuera confitemur, filij Dei. O felix oblatio! o ter & Gen. 12. amplius beata praesentatio! sume animos iam peccator, & tu, o munde: ecce vobis hic victimam, quae olim in monte Caluariae immolanda est. Quantum putatis fuit gaudium Isaac, cum gladio iam ceruicibus imminente, morte iam vicina, arietem vidit inter vepres cornibus herentem, qui in eius locum sacrificio subijceretur? At quantum nunc tuum gaudium sit oportet, o pecca-

peccator, cum sub sanguine diuinæ iustitiæ gladio capiti, vitaq; tuæ imminente curuatus, prodeuntem hodie è veptibus humanitatis nostræ agnum sine macula vides, qui pro teo inguletur & immoletur?

*Rum 28.*

Scitis Auditores, duo in lege veteri sacrificiorum genera fuisse, vñ matutinum, vesperinum alterum, quod vitumq; hic videtis offerri: matutinum scilicet in oblatione pueri Iesu, alterum vero circa vitæ eius vesperam in ara crucis perageretur. O quantum inter hæc sacrificia discrimen est, ô Virgo, quantaq; differentia! Hodie filium in medio templi cū gaudio, iubilo, & canticis offers: ecce post triginta trium annorum spatium in medio montis Caluariae, æruantibus, toraētis, opprobrijsq; faturatum, immolatum cōspicies. Hic illum vnus iusti Simeonis stringi vides, tunc eū in lateribus crucis distentum & extentum videbis. Hic cum quinq; argenti siclis redimis, illic ipse quinq; vulneribus sanguinum riuos stillantibus totū mundum redempturus est. Cuius quidem doloris hoc tibi loco senex hic initiū dedit dicens: *Tuam ipsius animam doloris gladius pertransibit.* Deus bone, quā crudeles hæc sunt minæ, & quam tristia præfagia! Hic tu tamen ne minimum moueris: in quo te Agrippinæ Domitij Neronis matri non abstimilem ausim dicere, quæ superba vt quæ maxime, & magnitudinis filij sui nimium quantum sitiens, cum oraculum consulisset, num aliquando filius imperium esset aditurus: ei; oraculo Deus respondisset, regnaturū quidem, sed in Imperio matrem necaturum, tumote cœca, & auida diadematæ, statim subiecit: *Occidat, modo imperet, materno scilicet sanguine manus scœtetur, modo caput eius diademate cingatur.* Ad eundem plane modum, cum oraculum illud Propheticum Simeon, tibi vaticinans, prænuñtiat, filium tuum, non Neronem illum sanguinolentum, sed mitissimum Iesum Christum toto quidem terrarum orbe regnaturum, sed eius diuinitate imperio, animam tuam doloris gladio (mille inquam vulneribus) transfigendam, inclamare mihi, velut altera Agrippina videris, *Occidat, modo imperet: mille ego gladijs transfodiar, mille mortis generibus vita mihi auferatur, modo Iesus filius, & Deus meus rex sit, saluator sit, denique totius orbis redemptor sit.*

*Luc. 8.  
Suet. in  
Neron.*

Ecce tibi, pater æterne, hic oblationē, qualis

tibi nunquam ab vilo hominum: à tot retro seculis oblata fuit. Contemplate hic victimā, in qua tibi bene complacuit, & ad quam totus terrarum orbis à tot annorum millibus anhelaui. Non videbis hic amplius dona Abelis, non oblationes Abrahæ, tuus hic iam filius primogenitus, filius, videlicet sanctissimæ Virginis, offertur: non delectaris altaribus fumantibus, non holocaustis bouum, non immolatione taurorum aut ouium, atque ideo nouū hic sacrificij genus, diuinum plane omnino admirabile, contēplare, oblationem *Cholocaustum pro peccato non postulasti: tunc dixi, Ecce venio.* Nihil igitur cælo gratius nostra offerre potuit humilitas, aut nihil patri æterno desiderabilis.

*Psal. 50.  
Matth. 32.*

Refertur in Euang. historia, quæ hac abs re non erit admodum aliena. Herodes propter implacabile, quo in Christum ferebatur odiū, omnes pueros, qui erant in Iudæa, & omnibus terminis eius, occidit, vt hæc misera infantum strage, innocentem simul Iesum inuolueret. Rex quoque ille æternus Deus, scilicet Pater, propter immensum, quo filium prosequabatur amorem, in veteri testamento omne sibi primogenitum præceperat offerri, vt inter tot primogenitorum oblationes delectus quoque filius semel offerendus accederet. Hodie igitur, Pater æterne, sopientur ignes tui, tua hodie ira subsidet, hodie iudicia tua tandem finem accipient, paradisi hodie portæ referabuntur, hodie mundus coram oculis Maiestatis tuæ gratiam inueniet, aquæ diluuij cessabunt, hodie deniq; vincula captiuitatis nostræ dissoluentur, & omnes in libertatem vindicabimur. En tibi hic pignus, quod offerimus, en tibi satisfactioem nostram: paruulus hic pro toto mundo præstat vadimonium, hunc tibi hodie Virgo in redemptionem pro vniuerso mundo offert & donat.

*2. Reg. 17.*

Prudens illa Abigail, cognoscens Dauidem, in Nabal conjugem grauitè commotum, ad omnem eius substantiam perdendam cū omnibus suis copijs descendisse, illi obuiam processit, oblati; cibarijs & comœtu humanis cum verbis alocuta est dicens: *Suscipe benedictionem hanc, quam attulit ancilla tua tibi Domino meo, quare illa emolliuit iratum, adeo vt rex suipsius victor iracundiam cohibens, harum se iniuriarum memorem nunquam fore.*



forte iurauerit. Pro dolor! Maior sane fuit ira magni illius Davidis, Patris scilicet æterni in stolidum illum & vecordem Nabal, hominem scilicet, & totum mortale genus: quotidie namque iras suas iudiciaque sua & vindictas in eum de cælo denotabat. At occurrit ei hodie Abigail nostra, offert ei panem Angelorum, offert ei proprium & vnigenitum filium: iraque eum demulcet, vt eum exarmarit veterumq; iniuriarum immemorem peccatus rediderit.

Gen. 33.

Agrestis ille & barbarus Esau, cum quadringentis equitibus contra fratrem suum Iacob, ad iniuriam, quæ iam à viginti annis illi facta fuerat, vindicandam descendens statim ac faciem Rachelis paruulum suum Ioseph ei monstrantis, & manu scalam mariti sui Iacob offerentis conspexit, molitus est, & cum fratre suo in gratiam rediit. Audeamne, ô Pater æternè, te barbaro Esau assimilare? Verissimum quidem est accinctum te iustitia, stipatum supplicijs, vallatum flagellis ad puniendum aduersus miserum Iacob, hominem scilicet descendisse, vt iniuriam, quam tibi olim in paradiso deliciarum irrogauerat, hac ratione castigares: ac conspecta hodie speciosa nostra Rachele, filium tuum Iesum vna cum munusculis, id est, lachrymis, suspirijs, & poenitentis miseri huius Iacob, i. hominis offerente, coactus es arma deponere, eundem amplexari, gratiam largiri, & quidquid prius in te commissum erat, magna animi benignitate remittere. Quantum igitur debes, ô anima Virgini, filium hodie suum pro te Patri offerenti? quid porro Patri æternò cum ad te redimendum offerenti in cruce? Exemplum est in Exodo, quod huic rei illustrandæ nõ parum facit, cum Deus Moïsem in via interficere decreuisset, quod præceptis Domini non vsque adeo prompte, vt par erat, obsecutus esset: vxor eius Saphora his auditis, filium suum confestim circumcidit, vt maritum morti eriperet, diuinamque vltionem auerteret: quibus peractis ait Moysi, *Sponsus sanguinum tu mihi es*: ac dicere voluisset: Moyses, si me diligere teneris, quod tua sim coniux, iam quidem multo magis, quod ad vitæ conseruationem proprii filij mei sanguinem effuderim. Age iam anima, hic cogitationes tuas defigito, de his meditationem institue: si Deo

Exod. 4.

scilicet cultum exhibere teneris, atque eum perfecte diligere, quod tuus sit sponsus, tuus Pater, tuus Deus, & creator tuus: multo quidem magis, quod sanguinem vnigeniti filij sui pro te effuderit, quod cum cruce, supplicijs, morti denique ipsi pro peccatis tuis subiecerit. Quis quæso tuus ille amor est, cui omnia hæc veluti pro meritis impendantur? quænam tuæ gratiæ: quænam merita?

Relictis porro, Auditores, omnibus hisce figuris videamus, quid hodie in templo peractum sit. Olim quidem Arca fœderis in templo collocata, ornamentis decorata, ac maiestate Domini & gloria repleta fuit: at hodie res longe sublimior accidit. Infrante quoque olim arca Domum Domini, omnia cantu & organis personabant, atque ipsa omni instrumentorum genere & hymnis in locum suum deducta est, at hodie præclara hæc Arca humanitatis Iesu templum intrante, longe suauior & iucundior auditur concentus: nihil nisi prophetiæ, nisi laudes, & mirabilia vndequaq; audiuntur: An non videtis octoginta annorum viduam, honorem & obsequium nato Messia exhibentem? an non auditis veneranda canite decorum Simeonem, redemptorem mundi vlnis confringentem, iubilo & canticis exultantem, interque lacrymas & gaudia diuinum illud canticum modulantem? *Nunc dimittis seruum tuum Domine, secundum verbum tuum in pace.* Ecce vobis nouum hic Athlantem, brachijs suis illum gestantem, qui humeris potentia suæ vniuersam terræ molem sustentat. Ecce vobis hic cygnum iucundo carmine mortem suam prænuntiantem.

Luc. 2.

O quanto gaudio, quanta lætitia, quantaque iucunditate affectum magnum illum Patriarcham Iacob iam grandæuum puratis, vbi filium suum Ioseph, quem velut mortuum diu cluxerat, viuere, & dominari in tota terra Aegypti intellexit: tanto quidem gaudio dicitur delibutus, vt super collum eius irruens, & plenis vlnis stringens, dixerit cum lacrymis: *Iam latus moriar, quia vidi faciem tuam, & supersitem te relinquo.* Quid faciet igitur venerabilis hic Simeon, vlnis eum amplexans, cuius nutum omnis terrarum orbis pertimescit? qui in hæc tandem verba prorupit: Venisti tandem ô captiuorum

uorum redemptor, peccatorum saluator, mortuorum vita, salus & iubilus totius mundi. haec in arumnis vitam egi, & amaritudine deduxi canos meos expectans semper & sperans, vehementer pro redemptione Israel sollicitus, nunc vero dimittis seruum tuum, iam sollicitudine mea liberatus, lætissimam & consolatione repletus, dies meos finiam, cupio iam dissolui vinculis huius, vt tam iucundi, tamque expectati apud inferos nuntij baiulus esse queam. Nunc igitur dimitte seruum tuum Domine.

Fateor, bone Iesu, fateor, cœlum & terram, purgatorium & limbum, totum denique orbem in aduentu tuo exultare: at vero iam multo magis in hac oblatione, qua æterno Patri oblatus es, exultabunt, è qua præfagire licet, te pro mundi redemptione in arbore crucis aliquando offerendum: in qua Patri nos tuo reconciliabis, in qua pro peccatis nostris satisfacies, vbi lytrum pro tota humana natura persolues. Sanguis tuus pretiosus erit aurum, Caluarie mons locus rationum, in quo hoc pretium persoluerit. Nunc igitur dimittis seruos tuos in pacem, lux hominum: iam læti morimur, certi nimirum portas cœli, quæ hætenus clausæ fuere, patentes iam nobis & apertas fore, vt gloria cœlesti vna cum gloriosissima Virgine matre tua perfruamur, cuius nos compotes reddant, Pater & Filius,

& Spiritus sanctus.

Amen.

Bess. de Sanctis.

## IN FESTO CATHEDRAE S. PETRI.

Partitio.

- I. Ordo rebus in omnibus necessarius, maxime Ecclesia.
- II. De varia acceptione huius nominis, Cathedra.
- III. De diuersis generibus nominis eiusdem, eiusdemq; applicatione.
- IV. De elogijs Cathedrae S. Petri.
- V. De festi institutione, cur & quando institutum.
- VI. De Monarchia necessitate.
- VII. De incomparabili excellentia Petri ex potestate clauium.

Tu es Petrus, & super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam, Matth. 16.

FIGVRA.

**I**NTER mirabilia, quæ in admirabili Pontificis Aaronis olim electione contigerunt, vnum hoc scripura præ cæteris in Numeris & recenset & extollit; quod inter duodecim Principum duodecim tribuum Israelitarum virgas, sui quamque Principis nomine insignique notatam, & noctu simul in tabernaculo & sanctuario conclusas, vnica Aaronis virga germinarit, floruerit, & simul amygdala protulerit. Quo cœlitus testimonio illius Pontificatus Sacerdotiumque est confirmatum. Hinc etiam, vt prærogatiua hæc constaret, & rei huius adeo mirabilis memoria in futuras retto generationes propagaretur, Moysen Dominus hanc conseruare virgam, & ad perpetuam rei memoriam, magna solennitate in tabernaculo iussit collocare. Quod olim in lege Iudaica figurate contigit, idem rursus, sed reuera in Ecclesia factum est. Cum enim duodecim Christi Apostoli, velut duodecim omnium tribuum & nationum orbis principes, in terra constituti essent, & suam quisque virgam, cathedram, potestatem & auctoritatem haberet; sola Petri floruit, & supereminentiæ fructum tulit, vt hac ratione pontificatus

N

tifica-